

відмовну роботу всіх елементів будівлі в періоді не менш нормативного терміну їх служби.

Чітке визначення часто використовуваних термінів «експлуатація», «технічна експлуатація» і «технічне обслуговування» відсутнє, оскільки різні автори вкладають в них різний сенс. В більшості випадків «експлуатацію» отожднюють з терміном «технічна експлуатація», в який вкладається сенс забезпечення технічної надійності процесу використання будівлі за призначенням. Проте з приходом економічних реформ і ринкових відносин «використання, споживання» будівлі стає ширшим поняттям і включає заходи, направлені на отримання комерційного ефекту, а також забезпечення виконання необхідних юридичних дій при цьому використанні.

Система технічної експлуатації будівлі має бути направлена на всемірне задоволення вимог комфортного перебування його користувачів і досягнення цілей власників і керуючих об'єктом при дотриманні встановлених норм і правил. Завдання комерційного використання об'єкта нерухомості є комплексом комерційних заходів, направлених на отримання комерційного ефекту, наприклад здавання в оренду. Основним завданням правового забезпечення експлуатації будівлі є забезпечення виконання необхідних юридичних дій на всіх етапах експлуатації: в процесі прийому, вибуття і безпосередньо самої експлуатації.

Господарська система (механізм) домоволодіння складається зі суб'єктів різних форм і видів власності, які через організації різних форм управління здійснюють у своїх інтересах правомочності щодо об'єктів власності через процеси правового характеру на ринку житла та техніко-економічного – при створенні та експлуатації об'єктів (рис. 3).

Висновки

Поняття домоволодіння пов'язане, з одного боку, з інститутом житла як соціальної потреби людини, а з іншого – з інститутом власності. Домоволодіння як об'єкт конституційного права на житло і одночасно права власності утворює різні комбінації функцій, правомочностей і цілей: у функції житла – володіння та розпорядження задля користування і задоволення власних потреб; у функції нерухомості – володіння і розпорядження нею як товаром; а також розпорядження житлом як об'єктом управління, без володіння.

Господарська система (механізм) домоволодіння складається зі суб'єктів різних форм і видів власності, які через організації різних форм управління здійснюють у своїх інтересах правомочності щодо об'єктів власності через процеси правового характеру на ринку житла та техніко-економічного – при створенні та експлуатації об'єктів

Список використаних джерел

1. Міністерство комунального господарства УРСР. Наказ від 31.01.66 про затвердження Інструкції про порядок реєстрації будинків та домоволодінь у містах і селищах міського типу Української РСР.
2. Держкомстат України. Наказ «Про затвердження Інструкції з ведення погосподарського обліку в сільських, селищних та міських радах» від 08.12.2010, №491.
3. Держкомстат України. Наказ «Про затвердження Методологічних роз'яснень щодо порядку ведення обліку нерухомого майна нерезидентів у рамках статистичного спостереження за інвестиціями зовнішньоекономічної діяльності (Методологічні роз'яснення, розд. 1) від 01.04.2009, №110.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 №435-IV (з останніми змінами згідно із Законом України від 22.02.2006 №524-V).
5. Житловий кодекс Української РСР: Закон від 30.06.83 // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983. – Додаток до №28.
6. ДК 018-2000. Державний класифікатор України. Державний класифікатор будівель та споруд (ДК БС).
7. Закон України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» від 29.11.2001 №2866-III (з останніми змінами згідно із Законом України від 03.11.2005 №3053-IV).
8. Земельний кодекс України. Закон від 25.10.2001 №2768-III.
9. Конституція України: Закон України від 28.06.96 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30.
10. Закон України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» від 29.11.2001 №2866-III (з останніми змінами згідно із Законом України від 03.11.2005 №3053-IV).
11. Большой юридический словарь / Под ред. А.Я. Сухарева, В.Е. Крутских. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 704 с.
12. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV (з останніми змінами згідно із Законом України від 01.12.2005 №3164-IV).
13. Закон України «Про об'єднання громадян» від 16.06.92 №2460-XII (з останніми змінами згідно із Законом України від 08.09.2005 №2852-IV).

К.В. ГНЕДИНА,
аспірант, асистент, Чернігівський державний технологічний університет

Економічна сутність поняття «стратегія»

Стаття присвячена аналізу наукового доробку зарубіжних та вітчизняних авторів у сфері формування стратегії розвитку підприємства. Узагальнено теоретичні підходи до визначення поняття «стратегія», сформульовано авторське визначення даного поняття.

Ключові слова: стратегія розвитку підприємства, управління підприємством, стратегічний менеджмент, стратегія, конкурентні переваги.

Стаття посвящена аналізу наукових наработок зарубіжних и отечественных авторов в сфере формирования

стратегии развития предприятия. Обобщены теоретические подходы к определению понятия «стратегия», сформулировано авторское определение данного понятия.

Ключевые слова: стратегия развития предприятия, стратегический менеджмент, управление предприятием, стратегия, конкурентные преимущества.

The article is devoted to the analysis of scientific works of foreign and national authors in the field of forming the strategy of development of enterprise. The theoretical aspects concerning the determination of the «strategy» are generalized. The determination of this concept is formulated by the author.

Постановка проблеми. На сьогодні перед підприємствами різних галузей економіки України постає питання вибору пріоритетних напрямів діяльності та потреба розробки стратегії подальшого розвитку з метою підвищення ефективності роботи та формування конкурентних переваг. Вирішення цього питання насамперед потребує встановлення змісту «стратегії».

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Теоретичні концепції та практичні підходи щодо побудови стратегії висвітлено у наукових працях класиків теорії стратегічного управління: І. Ансоффа, Р. Акоффа, Г. Мінцберга, М. Портера, А.А. Томпсона, М. Чандлера, А. Дж. Стрікланда та багатьох інших. Розробкою теоретичних, методичних та практичних основ формування стратегії займаються такі вітчизняні вчені: В.Г. Герасимчук, В.Л. Дикань, О.С. Іванілов, А.П. Наливайко, Г.В. Осовська, С.В. Оборська, В.С. Пономаренко, Ю.В. Соболев, О.М. Тищенко, З.Э. Шершньова, В.Г. Шинкаренко, А.П. Пешко, Ю.Д. Морозов, І.В. Тараненко, О.Л. Трухан, Т.В. Азарова, Л.К. Абрамов та багато інших.

За наявності потужного наукового доробку вітчизняних та зарубіжних авторів у сфері стратегічного менеджменту поняття «стратегія» залишається недостатньо конкретизованим. Це зумовлює необхідність узагальнення наявних напрацювань та чіткого визначення даного поняття з метою подальшого використання в управлінні підприємством.

Метою статті є узагальнення теоретичних визначень поняття «стратегія» та формулювання чіткого визначення цього поняття. Для досягнення мети було поставлено та розв'язано такі завдання:

- досліджено еволюцію трактування поняття «стратегія» в науковій літературі;
- визначено зміст поняття «стратегія».

Виклад основного матеріалу. Поняття «стратегія» етимологічно походить від грецького слова *strategia* (*stratos* – військо і *ago* – веду) та первинно тлумачилося як мистецтво ведення бойових дій (військове мистецтво) [13]. В економіці та теорії управління воно з'явилося в 1960-х роках, коли актуальності набула проблема адаптації організацій до постійних змін зовнішнього середовища. Першим науковим доробком у цій сфері стала праця А.Д. Чандлера «Стратегія

та структура» [25]. В економічній літературі зустрічається велика кількість трактувань терміну, що свідчить про різні погляди вчених на сутність «стратегії». Визначення стратегії еволюціонувало зі зміною зовнішнього середовища підприємства (див. табл.).

Згідно з поглядами класика стратегічного планування А. Чандлера стратегія – це «визначення основних довгострокових цілей та задач підприємства, прийняття курсу дій і розподілу ресурсів, необхідних для виконання поставлених цілей». Довгострокові цілі визначаються з урахуванням умов внутрішнього та зовнішнього середовища, в якому функціонує організація та не підлягають перегляду до зміни умов середовища функціонування організації [25]. Структура управлінських рішень залежить від цілі, короткострокові цілі вимагають прийняття поточних рішень, довгострокові – стратегічних. Проте в стратегії поряд із довгостроковими можуть бути визначені і короткострокові завдання, вирішення яких сприятиме досягненню довгострокових цілей.

За визначенням І. Ансоффа та Д. Стейнера, стратегія є «переліком правил для прийняття рішень, якими організація користується в своїй діяльності» [3]. Однак стратегія не є виключно набором правил для прийняття рішень, в ній визначається місія, мета підприємства та шляхи її досягнення, причому рішення можуть змінюватися у випадку зміни умов зовнішнього середовища.

Згідно з науковими поглядами М. Портера основне завдання стратегії полягає в досягненні організацією довгострокових конкурентних переваг над суперниками в кожній сфері бізнесу, а стратегія є «способом реакції на зовнішні можливості і загрози та внутрішні сильні і слабкі сторони» [18]. Трактують стратегію як «способу реакції» не повністю відображає сутність поняття, оскільки реакція на можливості та загрози зовнішнього середовища та внутрішні сильні і слабкі сторони є критерієм вибору стратегічної альтернативи розвитку.

М. Мінцберг визначає стратегію як «план, керівництво, орієнтир чи напрямок розвитку, шлях із сьогоднішнього в майбутнє». При розробці стратегії основну увагу слід приділяти формуванню планів з метою контролю ефективності досягнення стратегічних орієнтирів [13]. За А. Томпсоном та А. Стрікландом стратегія – це «узагальнююча модель дій, необхідних для досягнення поставлених цілей шляхом координації і розподілу наявних ресурсів» [26]. М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі розглядають стратегію як «детальний всебічний комплексний план, призначений для того, щоб забезпечити здійснення місії організації і досягнення її цілей». Послідовне і паралельне виконання комплексу стратегічних заходів дозволяє досягти цілей при відсутності змін у зовнішньому і внутрішньому середовищі [12].

Відповідно до концепції планування Р. Акоффа стратегічне планування є довгостроковим, характеризується широтою розмаху та займається і визначенням цілей, і вибором засобів для їх досягнення, чим і відрізняється від тактичного планування, яке пов'язано із невеликими проміжками часу

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Огляд дефініції «стратегія»

Визначення поняття «стратегія»	Зарубіжні та вітчизняні вчені
Визначення основних довгострокових цілей та завдань підприємства, прийняття курсу дій і розподілу ресурсів, необхідних для виконання поставлених цілей	А. Чандлер [25]
Перелік правил для прийняття рішень, якими організація користується в своїй діяльності	І. Ансофф, Д. Стейнер [3]
Встановлення ідеальної аналітичної мети, для досягнення якої здійснюється ідентифікація складових: ринкових можливостей підприємства, його загальної компетенції та ресурсів, власних цінностей та прагнень, підтвердження зобов'язань підприємства перед суспільством та його членами	К.Р. Ендрюс [24]
Специфічний управлінський план дій, спрямованих на досягнення встановлених цілей. Набір дій і підходів щодо досягнення заданих показників діяльності. Узагальнююча модель дій, необхідних для досягнення поставлених цілей шляхом координації і розподілу наявних ресурсів	А.Томпсон, А. Стрікланд [26]
Спосіб реакції на зовнішні можливості і загрози, внутрішні сильні і слабкі сторони. Створення унікальної і цінної позиції	М. Портер [18]
План, керівництво, орієнтир чи напрямок розвитку, шлях із сьогодення у майбутнє. Принцип поведінки або слідування деякій моделі поведінки. Послідовна, узгоджена та інтегрована структура управлінських рішень	М. Мінцберг [13]
Детальний всебічний комплексний план, призначений для того, щоб забезпечити здійснення місії організації і досягнення її цілей	М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі [12]
Комплекс прийнятих менеджментом рішень щодо розміщення ресурсів підприємства і досягнення довгострокових конкурентних переваг на цільових ринках. Стратегія визначає напрям, в якому рухається компанія, виконуючи поставлені завдання	П. Дойль [6]
Декларація про наміри зробити певний вибір у майбутньому, коли будуть досягнені моменти, що надають право вибору	П. Вейс [5]
Таке поєднання (відповідність) ресурсів і навичок організації, з одного боку, і можливостей, ризику, що виходять із навколишнього середовища, з іншого боку, діючи в дійсному і майбутньому, при якому організація сподівається досягнути своєї основної мети	Т. Санталайнен [19]
Комплекс програм, реалізуючи який компанія розраховує на значне покращення своїх позицій на ринку	З.Є Шершньова, С.В. Оборська [23]
Встановлений та переглядуваний набір напрямів діяльності (мети та способів її досягнення) для забезпечення поновлюваної відмітності та прибутковості	А. Наливайко [15]
Набір відповідей на запитання як	А.В. Пешко [16]
Свого роду прогноз, тобто система аргументованих наукових уявлень про напрямки розвитку і майбутній стан всієї організації або її окремих структурних елементів	Т.В. Азарова, Л.К. Абрамов [1]
Загальна концепція досягнення цілей організації у динамічному конкурентному середовищі, в контексті довготривалого економічного благополуччя організації через забезпечення її стійкого розвитку та збалансованості інтересів ключових внутрішніх та зовнішніх зацікавлених сторін	Ю.Д.Морозов, І.В. Тараненко [14]
Довгостроковий план, що містить управлінські рішення щодо вибору цілей та напрямків діяльності і моделі дій стосовно розміщення, розподілу та координації ресурсів підприємства для забезпечення його розвитку	О.М. Кукушкін [9]
Комплексний план розвитку, спрямований на досягнення довгострокової мети, яка включає завдання та стратегічні орієнтири розвитку, систему відповідних дій і рішень	Л.Л.Ковальська, К.І.Оксенюк [8]
Абстрактно-цільова і ціннісно-орієнтована концепція довгострокового розвитку бізнесу, яка відображає когнітивну індикативну модель адаптивної поведінки підприємства у нестабільному і мінливому ринковому середовищі, що реалізується на основі планового процесу управління організаційними змінами шляхом забезпечення гнучкої відповідності внутрішніх ресурсів і компетенцій організації та її зовнішнього середовища	О.Л. Трухан [21]

та певним рівнем вузькості. Р. Акофф визначає стратегічне планування як «довгострокове комплексне планування, орієнтоване на кінцеві результати (але не тільки на них)» [2].

Науковці Т.В. Азарова та Л.К. Абрамов вказують на те, що поняття «стратегія» і «стратегічне планування» часто розглядаються в економічній літературі як синонімічні. На думку авторів, термін «стратегічне планування» підкреслює процесуальний бік діяльності, а «стратегія» відображає її кінцевий результат, «стратегічне планування – це шлях, у процесі якого виробляється стратегія організації, у стратегічному плані визначається місія організації, розкривається бачення її розвитку на перспективу, визначаються стратегічні цілі, а також методи їх досягнення» [1].

У своїй науковій роботі вчені Ю.Д. Морозов та І.В. Тараненко розглядають роль стратегії у забезпеченні стійкого розвитку та довготривалого економічного благополуччя організації. Автори зазначають, що «стратегію можна розглядати і як економічний процес, і як ключовий елемент системи управління, а також як філософію управління, підпорядковану умовам та вимогам зовнішнього середовища (ринку), які знаходяться у постійній динаміці під впливом широкого спектру економічних, політичних, науково-технічних та соціальних факторів». Науковці виділяють такі основні аспекти стратегії: курс дій, набір правил, комплексний план, системний підхід, модель дій, програма дій, система заходів, напрямок руху. При цьому ключовим аспектом при розробці

стратегії є вірне визначення цілей розвитку та визначення засобів їх досягнення [14].

Згідно з поглядами О.Л. Трухана стратегія «визначає загальні перспективи і встановлює концептуальні просторові орієнтири щодо майбутнього розвитку підприємства», «відображає цілком визначену лінію поведінки (траєкторію руху) підприємства щодо забезпечення виживання і стабільного розвитку в умовах невизначеності зовнішнього середовища», «забезпечує раціональний розподіл обмежених ресурсів (нарощування ключових компетенцій) для якнайкращого досягнення поставлених стратегічних цілей щодо встановлення динамічного балансу з ринковим середовищем» [21].

На думку О.М. Кукушкіна, стратегія є «довгостроковим планом, що містить управлінські рішення щодо вибору цілей та напрямків діяльності і моделі дій стосовно розміщення, розподілу та координації ресурсів підприємства для забезпечення його розвитку». Аналізуючи визначення сутності поняття «стратегія», автор виділяє в їх структурі такі три елементи: базове поняття або дія («процес визначення довгострокових цілей» [25], «встановлення ідеальної аналітичної мети» [24]), інструменти реалізації стратегії (вибір напрямків, розподіл та координація ресурсів) та результат її реалізації [9].

Одні науковці вбачають результат стратегії у досягненні цілей (А. Чандлер, А. Томпсон, А. Стрікленд, М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі, Т. Санталайнен), інші – в оптимізації довгострокової норми прибутку, гарантуванні максимальної віддачі від капіталовкладень, досягненні конкурентних переваг та покращенні існуючої позиції на ринку (І. Анфоф, М. Портер, П.С. Дойль), частина авторів – у розвитку підприємства (Ю.Д. Морозов, І.В. Тараненко, О.М. Кукушкін).

Будь-яка стратегія незалежно від поставленої мети та її характеристик (напрямів, цілей, завдань) направлена на розвиток підприємства та забезпечує його. Тому саме розвиток є результатом реалізації стратегії.

«Розвиток» є достатньо складним поняттям, яке набуло значного відображення у філософській та економічній науках. Перші уявлення щодо розвитку як «зміни частини буття» зустрічаються ще в роботах філософів Анаксимандра, Емпедокла, Демокрита [4]. Аристотель розумів розвиток як «певний принцип, згідно з яким сутність явища є елементом, що є необхідним в системі цілого» [10]. У ХХ столітті поняття «розвиток» розглядалося в наукових працях таких вчених: Дж. М. Кейнс, Дж. Мід, У. Ростоу, М. Ханнан, Г. Керрол, Р. Нельсон, С. Уінтер та інших.

На сьогодні існує багато трактувань поняття «розвиток», «сталий розвиток», «організаційний розвиток». Вчений Л.Г. Мельник визначає «розвиток» як «незворотну, спрямовану, закономірну зміну системи на основі реалізації внутрішньо притаманних їй механізмів самоорганізації», основними властивостями розвитку є незворотність, спрямованість, закономірність, а також впорядкованість та активна роль внутрішніх механізмів самоорганізації [11]. На думку

Е.М. Короткова, розвиток – це «сукупність змін, які ведуть до появи нової якості і зміцнення життєвості системи, її здатність чинити опір руйнівним силам зовнішнього середовища» [7]. Ф.І. Хміль розглядає поняття «організаційного розвитку» та визначає його як «довготермінову роботу в організації щодо удосконалення процесів вирішення проблем і оновлення», пов'язуючи його із проведенням змін в організації [22]. Розглядаючи поняття «організаційний розвиток», І.Р. Сухорська трактує його як «систему планованих внутрішніх організаційних заходів, спрямованих на оптимізацію функціонування організації щодо наявних та очікуваних станів її оточення» [20]. Ю.С. Погорелов пропонує розуміти розвиток як «довготривалу сукупність процесів кількісних та якісних змін у діяльності підприємства, які приводять до поліпшення його стану шляхом збільшення потенціалу підприємства, адаптації до зовнішнього середовища та внутрішньої інтеграції, що сприяє підвищенню здатності підприємства протидіяти негативним впливам зовнішнього середовища та його життєздатності» [17].

Отже, поняття «розвиток» і «стратегія» тісно пов'язані між собою. Результатом реалізації стратегії є розвиток. Водночас для розвитку підприємства необхідним є формування чіткого плану дій та їх реалізація. Сформована та реалізована стратегія забезпечує розвиток підприємства. Підприємства, що мають чітке бачення своєї майбутньої позиції на ринку та окреслені напрями діяльності, направлені на досягнення поставлених цілей та укріплення цієї позиції, досягають високої ефективності роботи, а відсутність чітких стратегічних орієнтирів призводить до невикористання наявного потенціалу підприємства та стоїть на заваді його розвитку. Ефективна стратегічна поведінка дозволяє слідувати місії підприємства та досягати поставленої мети, раціонально використовуючи при цьому обмежені ресурси.

Незважаючи на відмінності у трактуванні авторами терміну «стратегія», в їхніх поглядах можна виділити загальне:

- стратегія є ретельно розробленим планом майбутніх дій, спрямованих на досягнення бажаних результатів;
- реалізація стратегії відбувається за чітко визначеними напрямками та з урахуванням наявних ресурсів;
- при формуванні стратегії враховуються зовнішні можливості та загрози і внутрішні сильні та слабкі сторони;
- стратегія є вибором оптимальних шляхів діяльності на майбутнє;
- стратегія пов'язана із ризиком у зв'язку із постійною зміною умов зовнішнього середовища.

Висновки

На основі проведеного аналізу трактувань терміну зарубіжними та вітчизняними вченими пропонується розглядати стратегію як комплекс майбутніх заходів, визначених на основі вибору оптимальних шляхів діяльності при урахуванні наявних ресурсів, реалізація яких забезпечить досягнення поставленої підприємством мети.

Список використаних джерел

1. Азарова Т.В. Стратегічне планування діяльності НДО / Азарова Т.В., Л.К. Абрамов. – Кіровоград: ЦПТІ, 2000 – 92 с.
2. Акофф Р. Планирование в больших экономических системах / Р. Акофф: пер. с англ. Г.Б. Рубальского под ред. И.А. Ушакова. – М.: «Советское радио», 1972. – 224 с.
3. Ансофф И. Стратегическое управление / И. Ансофф. – М.: Экономика, 1989.
4. Асмус В.Ф. Античная философия / В.Ф. Асмус. – М.: Высшая школа, 2003. – 400 с.
5. Вейс П. Искусство менеджмента / П. Вейс. – М.: Новости, 1993.
6. Дойль П. Менеджмент: стратегия и тактика / П. Дойль: пер. с англ. под ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб.: Питер, 1999. – 560 с.
7. Коротков Э.М. Концепция менеджмента / Э.М. Коротков. – М.: Дека, 1997. – 304 с.
8. Ковальська Л.Л. Обґрунтування теоретичних аспектів поняття стратегія / Л.Л. Ковальська, К.І. Оксенюк // Економічні науки. Серія «Економіка та менеджмент»: Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. – 2010. – Випуск 7 (26). Частина 2. – С. 3–6.
9. Кукушкін О.М. Сутність поняття «стратегія розвитку підприємства» / О.М. Кукушкін // Науковий вісник УкрДЛТУ. – 2005. – Вип. 15.2. – С. 220–227.
10. Лосев А.Ф. История античной философии в конспектном изложении. – 3-е изд. / А.Ф. Лосев. – М.: ЧеРо, 2005. – 192 с.
11. Мельник Л.Г. Фундаментальные основы развития / Л.Г. Мельник. – Сумы.: ИТД «Университетская книга», 2003. – 288 с.
12. Мескон М.Х. Основы менеджмента: пер. с англ. / М.Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – М.: Дело, 1992. – 702 с.
13. Минцберг Г. Школы стратегий / Г. Минцберг, Б. Альстрэнд, Дж. Лэмпел: пер. с англ. под ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб.: Питер, 2000. – 336 с.
14. Морозов Ю.Д. Стратегія як фактор забезпечення економічного благополуччя організації в контексті світових тенденцій стійкого розвитку / Ю.Д. Морозов Ю.Д., І.В. Тараненко // Академічний огляд. – 2011. – №2(35). – С. 164–175.
15. Наливайко А. Теорія стратегії підприємства. Сучасний стан та перспективи розвитку: Монографія / А. Наливайко. – К.: КНЕУ, 2001. – 227 с.
16. Пешко А.В. Збалансована система показників у формуванні стратегії розвитку організації і підприємств: Монографія / А.В. Пешко. – К.: КВІЦ, 2007. – 272 с.
17. Погорелов Ю.С. Розвиток підприємства: поняття та види / Ю.С. Погорелов // Культура народів Причорномор'я. – 2006. – №88. – С. 75–81.
18. Портер Майкл Е. Стратегія конкуренції: пер. з англ. / М. Портер. – К.: Основи, 1997. – 390 с.
19. Санталайнен Т. Управление по результатам / Т. Санталайнен, Э. Воутилайнен, П. Поренне, И.Х. Ниссинен. – М.: Прогресс, 1993.
20. Сухорська У.К. Маркетингові стратегії розвитку підприємства: сутність, значення, класифікація / У.К. Сухорська // Науковий вісн.: Зб. науково-технічних праць. – Львів: Український державний лісо-технічний університет. – 2002. – Вип. 12.8. – С. 259–263.
21. Трухан О.Л. Змістова сутність поняття «стратегія підприємства»: суперечності поглядів [Електрон. ресурс] / О.Л. Трухан // Вісник ЖДТУ. – 2010 – №1 (51) – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_gum/Vzhdtu_econ/2010_1/54.pdf
22. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: Підручник / Ф.І. Хміль. – К.: Академвидав, 2003. – 608 с.
23. Шершньова З.Є. Стратегічне управління / З.Є. Шершньова, С.В. Оборська. – К.: КНЕУ, 1999. – 384 с.
24. Andrews K.R. The concept of corporate strategy / K.R. Andrews. – Irwin: Homewood, 1971.
25. Chandler A. D. Strategy and Structure Cambridge / A.D. Chandler. – MASS, 1962.
26. Thompson A. A. Strategic Management: Concept and Cases / Thompson A.A., Strickland A.J. – University of Alabama, Business Publication Inc., Plano, Texas, 1987.

*В.О. ОМЕЛЬЧУК,
доктор екон.наук*

Шляхи активізації реалізації «Державної цільової соціально-економічної програми будівництва (придбання) доступного житла на 2010–2017 роки»

У статті обґрунтовується доцільність впровадження в Україні системи будівельних заощаджень. Доведено, що субсидування будівельних заощаджень здійснює менше навантаження на бюджет, ніж субсидування відсотків за кредитами комерційних банків.

Ключові слова: житлова політика, будзаощадження, іпотечне кредитування.

В статтю обґрунтовується целесообразность внедрения в Украине системы строительных сбережений. Доказано, что субсидирование строительных сбережений осуществ-